

Narodí sa tieto Vianoce Pokoj?

Pokoj. Slovo také používané i vzácne zároveň. Hoci každý z nás vie, čo si pri tomto slove má predstaviť, vo vnímaní každého je jeho naplnením čosi iné. V atmosfére Vianoc, keď sa niekedy azda až príliš veľa hovorí o pokoji, si však treba položiť otázku: Čo alebo kto nám dá skutočný pokoj? Prinesie nám ho bohatstvo alebo dostatok peňazí? Nájdem pokoj vo vzťahoch s ľuďmi? Prinesie človeku ozajstný pokoj spokojnosť jeho vlastného vnútra? A stačí nám k dosiahnutiu pokoja toto všetko?

Skúsenosť mnohých z nás ukazuje, že nie. Človek pri hľadaní vlastného šťastia, vnútornej harmónie, súladu a pokoja potrebuje poznať to, čo ho presahuje. Uvedomujúc si svoje hranice a nedokonalosť túži po tom, čo je stále, čo sa nemení pri „výkyvoch počasia“, čo nepodlieha premenám času. Vie, že skutočný pokoj sa nachádza v niečom (alebo v niekom), čo dáva základ všetkému, čo jestvuje.

Čas Vianoc je časom, ktorý nás privádza práve k týmto myšlienkam. Núti nás zastať pri sebe samých, nahliadnuť do svojho vnútra a zamyslieť sa nad tým, či ten pokoj, o ktorom v tomto čase hovoríme, je naozaj ten, ktorý hľadáme, naozaj ten, ktorý nás urobí skutočne šťastnými, šťastnými nielen počas Vianoc, ale ktorý bude trvalou hodnotou a o ktorý nás neoberie ani zhn, ani starosti bežného života.

Každému z nás dobre padne pohľad či spomienka na scénu betlehemskej noci. Zaiste v každom vyvoláva pozitívne pocity, pocity pokoja či priam šťastia. Pri tých prvých Vianociach to Svätá rodina však zas také jednoduché nemala. Aj ona žila svoj bežný život s jeho zhomom a starosťami a pri narodení malého Ježiša popri tomto všetkom zažívala aj neprijatie od druhých. Idylka betlehemskej noci v chudobnej maštali je jedným veľkým paradoxom, hoci paradoxom pokoja. Totiž z nepokoja a starostí Svätej rodiny sa zrodil Pokoj, ktorý priniesol a prináša ten trvalý a pravý pokoj každému, kto oň stojí. Pokoj, ktorý ostáva pokojom aj v zhone dní našej doby, v starostiach rodiny dneška.

Skúsme počas tohtoročných Vianoc zastať nad týmto tajomstvom pokoja. Pokoja, ktorý prináša šťastie do nášho vnútra, i pokoja, ktorý prinášajú Vianoce. Objavíme, že obidva aspekty pokoja sú jedným a tým istým. Objavíme, že aj v nás samých sa chce opäť narodiť Pokoj. Ten Pokoj, ktorý chce naše skutočné šťastie. Ten pokoj, ktorý chce naše skutočné šťastie.

Prajem vám Vianoce plné Pokoja!

Erik Hanzen

Ježiškovi

Narodil sa Ježiško, malý chlapec, kamarát.

V Betleheme na slame, v chudobe a zime.

*Osol ho hrial dychom svojím
a mamička spevom krásnym.*

*Pastier mu dal celú ovcu,
rybár zase rybku zlatú.*

*Nebo tmavé hviezdu jasnú,
jeho otec mamu krásnu.*

*A ja, malá, čo ti dám,
keď na prácu malé rúčky mám?
Môj Ježiško, kamarát, dám ti lásku.*

Budeš rád?

*Lúbim otca, mamičku,
aj tých ti dám trošičku.*

Mám aj hračky. Budeme sa spolu hrať?

Ježiško, môj kamarát!

Z obsahu:

Štedrý deň kedysi 4-5

35. narodeniny
našej základnej školy 7

Futbal a Nemecká 8

Čitatelia nám, píšú!

V rubrike Čitatelia nám píšú pokračujeme v uverejňovaní vašich postrehov či návrhov. V tomto čísle reagujeme na názor, ktorý nám prišiel mailovou poštou. Nebol podpísaný a mal nasledovné znenie.

Ak môžem, chcel by som vám povedať svoj názor na Vaše noviny. Podľa mňa by tam malo byť viac zo športového diania, aspoň za stranu A4. Ostatné sa mi páči, len tak ďalej.

A tu je stanovisko redakcie.

Ďakujeme za uznanie a povzbudenie. V zásade súhlasíme s názorom anonymného čitateľa, že športových správ by v našich novinách mohlo byť viac. Pravidelne však v Nemeckej činnosť vykazujú len futbalový klub Sokol Nemecká. To znamená, že na poli športu sa v našej obci až tak veľa toho nedeje. Zatiaľ sme v každom čísle uverejnili informácie o činnosti tohto klubu, príspevky nám poskytlo jeho vedenie. Volejbalový klub Iskra

v prvej polovici roka svoju činnosť pozastavil a ostatných športových akcií je dosť málo. Vyzývame preto všetkých organizátorov ostatných športových podujatí či športových fanúšikov, aby nám prispeli informáciami o pripravovaných športových akciách či o činnosti športových spolkov, o ktorých máme málo informácií. S radosťou ich uverejníme. A pokojne ich môže byť aj za dve strany A4. Veď ani my nemôžeme byť všade a vedieť o všetkom. Potešili by sme sa, keby sme časom získali stálych prispievateľov, ktorí by obyvateľov našej obce pravidelne podľa našich možností (teda štvrťročne) informovali o športovom dianí.

Redakcia

V starobylých priestoroch dubovského kostola zaznel vo večerných hodinách tretej adventnej nedele 16. decembra Vianočný koncert. V podaní členov Slovenského národného divadla z Bratislavy si v pokojnej večernej atmosfére farského chrámu návštevníci z našej obce i okolia vypočuli klasické i moderné skladby či vianočné piesne. Svojím umením sa predstavili sólisti – sopranistka Andrea Hulecová, tenorista Matej Vaník a huslista Milan Adamec. Z kostola sme odchádzali nadchnutí, uspokojení, s príjemným pocitom v duši. Ďakujeme!

Folklórna skupina Čiertaž

Vás pozýva

na svoje vianočné vystúpenie **Počúvajte nové chýry**

„Dolná škola“ v Zámostí

30. december 2007 (nedeľa)

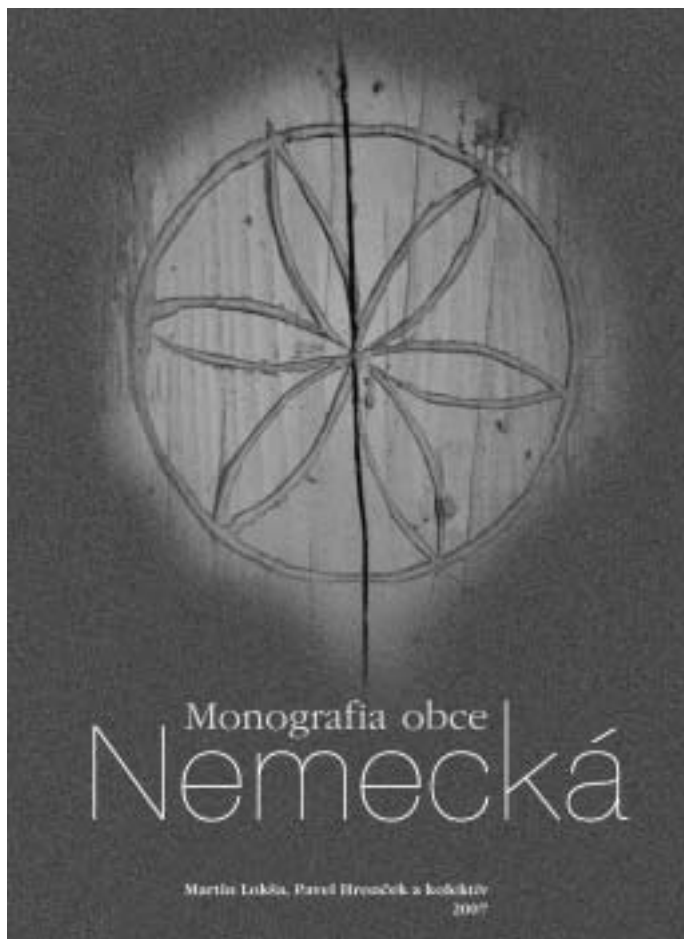
začiatok o 16. 00 hod.

Nová *Monografia obce* Nemecká

V uplynulých dňoch obec Nemecká vydala svoju dlhší čas pripravovanú monografiu. Jej dlhý podtitul znie *Čipkárske obce Nemecká, Dubová a Zámotie – ich krajina, história a tradície*. Zostavovateľmi publikácie sú domáci autor PhDr. Martin Lokša a PaedDr. Pavel Hronček, fyzický a historický geograf z Ústavu vedy a výskumu

zverené reklamnej agentúre a vydavateľstvu A grafik, spol. s r. o., Banská Bystrica. Hlavným poslaním publikácie je zachytiť podstatu a korene tradičnej kultúry, ktorú niekoľko storočí formovalo aj čipkárstvo (trhový obchod najmä s textilným a galantným tovarom).

Slávnostná prezentácia novovydanej publikácie sa uskutočnila 24. novembra 2007 v priestoroch domu služieb v miestnej časti Dubová. Tu od ranných hodín prebiehala interdisciplinárna vedecká konferencia pod názvom *Krajina, história a tradície čipkárskych obcí Horehronia*. O 16. hodine začala slávnostná prezentácia publikácie, v úvode ktorej účinkovali dva domáce umelecké kolektívy – cirkevný

spevokol pod vedením organistky Kvetoslavy Čreppovej a folklórna skupina Čierťaž s hudobným doprovodom harmonikára a heligónkara Richarda Datka z Valaskej. „Krstnými rodičmi“ monografie, ktorí knihu rozviazaním čipky uviedli do života, sa stali profesor Milan Marčok, DrSc., niekdajší banskobystrický župan a rodák zo Zámotia, Ing. Jozef Kliment, starosta obce, a doc. Jolana Darulová, CSc., riaditeľka Ústavu vedy a výskumu UMB, ktorý je spoluvydavateľom monografie.

Univerzity Mateja Bela v B. Bystrici. Štvorčlenný autorský kolektív tvoria okrem zostavovateľskej dvojice ešte PhDr. Marta Mácelová, archeologička z katedry histórie Fakulty humanitných vied UMB v B. Bystrici, a PhDr. Pavol Maliniak, historik a historický geograf

z Ústavu vedy a výskumu UMB. Odborným garantom projektu vydania monografie ako celku je prof. PhDr. Dr. h. c. Július Alberty, CSc., z katedry histórie Fakulty humanitných vied UMB, ktorý ako uznávaný regionálny historik publikoval mnoho prác týkajúcich sa histórie Horehronia. Grafické a technické spracovanie monografie bolo

Celá slávnosť, ktorú pôsobivým slovom a veršami sprevádzala PaedDr. Slavomíra Očenášová, sa vydarila. Dúfame, že kniha splní svoje poslanie a stane sa dobrým sprievodcom po krajine, dejinách aj tradíciách obce. Dúfame, že jej pokračovanie pod názvom *Nemecká v 20. storočí* nebude na svoje vydanie čakať tak dlho ako práve vydaná monografia, ktorá sa v tomto predvianočnom čase dostáva k svojim prvým čitateľom.

Martin Lokša

Štedrý deň *Kedyśi*

Aj v časoch našich prastarých rodičov patrili Vianoce k najočakávanejším sviatkom v roku. Príprava na ne bývala dôkladná, nie však taká zdĺhavá a uponáhľaná ako v súčasnosti. V nasledujúcich riadkoch sme spracovali spomienky starších pamätníčok na Vianoce ich detstva. Rozprávali Emília Kováčiková Plankovie (1913–2001), Mária Kološťová Zaťkovie (1922) a Anna Luptáková Pánovie (1928).

Štedrý deň sa od rána niesol v očakávaní nastávajúcích sviatkov a v bezprostredných pripravách na ne. Gazdiné vstávali zavčasu, lebo v tento deň mali veľa roboty. Kým ostatní ešte spali, gazdiná musela vykúriť pec a zamiesiť cesto. Najprv sa sádzal chlieb, potom kysnuté koláče. Piekli sa makovníky, tvarožníky, lekvárniky, *holie* koláče a opekance. Keď dopiekla, *viriadila* si kuchyňu a až potom mohla začať s prípravou večere. Príprava vianočného stromčeka bola väčšinou starosťou

gazdinej bolo pripraviť štedrovečerný stôl. Prestrela naň sviatočný biely obrus, pod ktorý sa zvykli klásť peniaze, aby celý rok v dome nechýbali. Na stôl sa položila sviečka, niekde aj krížik. Ak v tom roku niekto z rodiny umrel, prestrela sa na stôl aj preň, akoby tam bol. Počas celých sviatkov bol na stole nenačatý peceň chleba. Ďalej to boli jablká, orechy, cesnak, oblátky a med, sušené ovocie, varený hrach. Spravidla pred večerou, keď gazda išiel do maštale, odobral po troške z každého jedla a odniesol statku. Niektorý hospodár mu zanesol na riečici aspoň po kúsku chleba, v ktorom boli zapichnuté strúčiky cesnaku. Cesnakom urobil aj kríž na dvere domu i maštale, aby nemali dnu prístup strigy a nemohli ľuďom ani statku škodiť.

Večerať sa začínalo, keď vyšla prvá hviezdička alebo keď začali v kostole zvoniť. Tento moment bol hlavne deťmi netrpezlivo očakávaný, keďže celý deň sa držal pôst. Tomu boli prispôsobené aj jedlá na štedrovečernom stole, z ktorých bolo vylúčené mäso. Na začiatku sa gazda v spoločnej modlitbe

Betelehemci z Nemeckej (Vianoce 2002)

gazdu. Ten doniesol dopoludnia z hory malú jedličku alebo *sme-riečok*, ktorý zavesil na hradu v kuchyni alebo v izbe. Radosť zo stromčeka mali najmä deti, ktoré rady pomáhali pri jeho zdobení. V niektorých rodinách bolo zdobenie starosťou rodičov a deti mohli vojsť do izby len po zacenganí. Stromček býval ovešaný malými jabĺčkami, orieškami, ktoré sa mohli zafarbiť striebrenkou, medovníkmi, jednoduchými papierovými či drevenými ozdobami. Deti strihali papieriky či pozlátka a balili do nich kocky cukru, kúsky zemiakov či repy. Reťaze zhotovovali zo slamy a papiera. Len zámožnejšie rodiny si mohli dovoliť drahšie kupované ozdoby.

Ešte začiatkom 20. storočia zvykli gazdovia dávať pod vianočný stôl slamu aj reťaz (aby rodina držala pokope). Niekde bolo zvykom, že pri večeri museli mať všetci nohy položené na reťazi. Tieto veci sa z domu vyniesli až po sviatkoch. Úlohou

podľakoval za dobrodenia v uplynulom roku a zavinšoval rodine šťastlivé sviatky. Obyčajne matka urobila dievčatám medom krížik na čelo, aby boli *dobrie, sladkie a abi ich chlapci radi videli*. Po poháriku *hriatej* (niekde vareného vína) sa jedol chlieb s cesnakom (proti zlému pôsobeniu nečistých síl) a oblátky s medom. Nasledovala kapustnica s hubami (niekde kyslá hubová polievka) a opekance s makom, ktoré sa v minulosti nazývali aj *lokše*. Ďalej si každý bral podľa chuti z varených ovocných sušienok, *obáraňiho hrachu*, koláčov. Po jedle gazda rozkrojil jablko. Ak bolo zvnútra zdravé (alebo ak na oboch poloviciach zostala z jaderníka pekná hviezdička), veštilo to zdravie pre celú rodinu. Večera sa končila spoločnou modlitbou. Zvyk dávať darčeky sa udomácnil až po druhej svetovej vojne. Dovtedy zvykli rodičia deťom kupovať na Vianoce len nevyhnutné veci, pravdaže, ak boli peniaze.

Celý Štedrý večer bol sprevádzaný mnohými zvykmi. Jedným z nich bolo rozhadzovanie vareného hrachu po kútoch izby s cieľom zabezpečiť dobrú úrodu v budúcom roku. Podľa iných pamätníkov mal ochrániť dom pred myšami, bosorkami či zlými ľuďmi. Mnohí odôvodňovali toto počínanie slovami *abi si dušičke pozbierali*. Pri večeri nesmel nik sedieť s prekríženými nohami a hlavne počas nej nemal nik vstať od stola. Aj gazdiná sa musela pripraviť tak, aby mala všetko potrebné poruke a nemusela od stola vstávať, lebo by sa jej *nohe zbierali*. Niektoré štedrovečerné obyčaje sa týkali ľubostných veštieb. V Dubovej aj v Zámostí vydajachtivé dievky čakali na prvú hviezdičku. Keď vyšla, dávali na priedomí pozor na prvého

*Prileťeu k nim aňjel a tak im povedau,
že sa Pán Kristus narodiu, abi každí ved'eu.*

*Kubo, vezňi rohu, zahraj Pánu Bohu.
Aleluja, aleluja, chvala Pánu Bohu.*

*Dajteže nám, dajte, čo nám máte dať,
ňenahajte nás tu pod oblokom stáť.
Jedon nahí, druhí bosí a ten tretí krpce nosí.
Dajteže nám, dajte, čo nám máte dať,
ňenahajte nás tu pod oblokom stáť.*

*Počúvajte nové chíri, čo sa stalo, braťia milí.
Čo sa stalo tejto noci a to bolo o pounoci.*

*Pastírkovia ovce pásli, od strachu sa len tak triasli.
Riekli, riekli aňjelkovia: Ňebojťe sa, pastírkovia.*

*Narodiu sa nám Spasiteľ, fšeho sveta Vikupiteľ.
Ovinutí plienočkami leží v jasliach z hovedami.*

Okrem spevníkových vianočných piesní a ľudových kolied s náboženskou tematikou sa často spievali aj humorné piesne na vianočné nápevy.

*Počúvajte nové chíri, u tých Macou ňekúrili.
Bi boli aj zakúrili, aleže im chlapi hñili.*

*Len popot pec vivalovať a halbičke vitrusovať.
A tie d'eti teraz hinú, lebo majú v dome zimu.*

Zo spievania pod oknami a hlavne z odmeny, ktorou bol kus koláča, jablčko či oriešok, mali najväčšiu radosť deti. Ak pod niektorým oblokom deti dlho čakali na odmenu, zvykli ešte pridať krátku pesničku:

*Ak nám máte daťi, ňedajte nám státi,
lebo nám popuchnú nohe ako kláti.*

Polnočná omša – *uťiereň* – bola očakávaná hlavne niektorými odvážnejšími chlapmi, ktorí sa už na Luciu pribrali strúhať drevený *stolčok*. Robotu si museli rozdeliť tak, aby každý deň na ňom niečo urobili a na Štedrý deň ho dokončili. Musel byť zhotovený z dreva bez železných klincov. Na *uťiereň* si ho chlap zobral a o polnoci sa mal z neho pozeráť ku oltáru, kde sa vtedy mali zlietnuť všetky strigy z dediny „na oferu“. Z kostola mal potom prvý utekať a sypať za sebou mak, aby dobehol domov skôr, ako bosorky mak pozbierajú. Ak by to nestihol, roztrhali by ho. Ani potom nesmel nikomu bosorku vyzradiť, lebo by ho bola zadrhla. Podľa iného variantu mal chlap zobrať stolček na krížne cesty. Pod krížom si mal naň sadnúť a okolo seba urobiť na zemi trojkráľovou kriedou kruh. O polnoci sa mali na to miesto zlietnuť bosorky, ale do kruhu nemohli vstúpiť. Ďalším spôsobom, ako identifikovať strigy v dedine, bolo hryzenie jablka od Lucie do Vianoc. Každý deň sa malo z neho odhryznúť a ohryzok bolo treba vziať na polnočnú omšu a pozeráť ku oltáru, kde sa mali strigy objaviť. Podobne to bolo s vypletaním korbáča, ktorým dotyčný chlap o polnoci plieskal a tak ich rozháňal.

Po návrate z polnočnej omše sa zvyklo dodržiavať pravidlo, že do domu mal vstúpiť ako prvý chlap. Keďže po polnoci sa už mohlo jesť mäso, na príchodzích už väčšinou čakala varená alebo pečená *klbáska* a jaternica (*hurka*). Opäť sa zohriala pálenka a spať sa chodilo okolo druhej – tretej hodiny.

Rekonštrukcia štedrovečerného stola

okoloidúceho chlapa. Ako sa tento volal, také meno mal mať aj budúci muž. Keď večer začali v kostole zvoniť, nemečianske dievky utekali do drevárne a potme napochytre nabrali za náruč polienok. Dnu ich porátali. Párny počet znamenal vydaj do roka. Keď sa zase jedli z misky opekance, dievča uchytilo prvý opekanec (aj keď si ho už nabral napr. otec) a utekalo do susedov, kde sa mu páčil mládenec. Pod oknom načúvalo, o čom sa vnútri zhovárajú. Ak hovorili v zmysle „jedzme, ber si, jedz“ alebo podobne, malo nádej, že sa do roka vydá. Ak sa rozhovor niesol v opačnom duchu, mala na vydaj čakať.

Hneď po večeri ulice ožili radosťou a spevom. Ako prví prichádzali do domov cigánski muzikanti s vinšami a Cigánky so svojráznymi vianočnými piesňami. Nemečianske Cigánky mali zaužívanú nasledovnú pieseň, pre ktorú je charakteristické prelinanie vianočných a veľkonočných motívov.

*Zašla hviezda na kraj sveta, zasvietila do pou sveta.
Ňebola to hviezda jasná, ale bola Pana čistá.*

*A vi smutňi, ňeveseli, či s'te Krista ňevideľi?
Ba vid'eli, ba vid'eli včera večer pri večeri.*

*Chlieb nám dávau a rozlámau, tú svatú krú piť nám dávau.
Naťe, piťe, naťe, jec'ě, túto noc si zachovajte.*

Spievať *popod obloke* chodili najmä deti, mládež a chudobnejší ľudia. Uvádame texty najčastejšie spievaných štedrovečerných piesní.

*Z jednej straňi chvojka a z druhej boriouka,
pásli ouce pastuškovia, jedli kašu z hrnka.*

Zo školskej kroniky

Svoju históriu začala naša škola písať v roku 1970. V januári toho roku rozhodla Ústredná rada združených detských a mládežníckych organizácií na Slovensku, že sa v obci Nemecká vybuduje z finančných prostriedkov získaných zbierkou na tatranskú lanovku ALWEG nová moderná škola.

Už 20. mája 1970 bol položený základný kameň budúcej stavby, stojaci dnes pri hlavnom vchode do budovy školy.

V rokoch 1970 –1973 pracovalo na stavbe spolu 10 000 brigádnikov zo Slovenska i zo zahraničia (225 Rusov, 20 Poliakov, 25 Juhoslovanov, 5 Vietnamcov, 3 Maďari a 1 Egyptan).

Prišiel pondelok - 4. september 1972. V tento deň sa slávnostne otvoril prvý školský rok v novej 13-triednej základnej deväťročnej škole. Do lavíc zasadlo 312 žiakov z obcí Nemecká, Dubová, Zámotie a Ráztoka. Riaditeľom školy sa stal Branislav Hudec. V prvom školskom roku získala škola 500 000 Kč na nákup učebných pomôcok. Nasledujúce roky boli naplnené radosťami i starosťami, splnenými i nesplnenými predsavzatiami.

V škol. roku 1973/74 sa dokončievali administratívne priestory školy (zborovňa, riaditeľňa, školský klub, knižnica).

V škol. roku 1974/75 dostala škola do daru pianino Petrof, dokončovala sa telocvičňa a ihriská.

V škol. roku 1975/76 sú postupne odovzdávané ďalšie priestory školy (hlavne odborné učebne), odstraňujú sa kolaudačné závary.

V škol. roku 1976/77 sa dobudovali vonkajšie ihriská (2 volejbalové, 1 basketbalové, bežecká dráha na 60 m, doskočiská na skok do dialky i výšky).

V škol. roku 1978/79 vystriedal B. Hudeca na mieste riaditeľa Kazimír Petrík. Naš tanečno-spevácky súbor úspešne reprezentoval školu na nesúťažnej prehliadke ľudového umenia v Helpe.

V rokoch 1981 až 1983 sa vymenila nekvalitná strešná krytina v celom areáli. Okolie školy skrášlili žiaci v rámci akcie Strom života výsadbou 1300 okrasných stromčekov, 50 kríkov a 30 ovocných stromčekov.

V škol. roku 1988/89 bol do funkcie riaditeľa školy vymenovaný Jozef Chlebovec, terajší riaditeľ.

V škol. rokoch 1990/91 a 1991/92 boli povymieňané okná na chodbách, v triedach i v administratívnej časti. Následne za veľkej pomoci rodičov bola škola vymaľovaná a uprataná. V telocvični sa vymenila palubovka, urobili sa obklady stien. Po najnutnejších úpravách sa 1. septembra roku 1991 nasťahovala do prvého krídla učebňovej časti školy materská škola.

V škol. roku 1992/93 dosiahlo pekné výsledky volejbalové družstvo chlapcov (1. miesto v krajskej súťaži a 2. miesto v oblastnej súťaži škôl).

V škol. roku 1994/95 nás milo prekvapil žiak Michal Lukáč svojím úspešným účinkovaním v televíznej súťaži košickej televízie Hviezdička, kde sa umiestnil na 1. mieste v speváckej kategórii.

V škol. roku 1995/96 získalo volejbalové družstvo chlapcov 1. miesto v okresnom a 2. miesto v krajskom kole. V prírodovednej súťaži Poznaj a chráň sme získali 2. miesto v okresnom kole.

V škol. roku 1996/97 obsadil v súťaži Poznaj a chráň náš žiak Peter Janúšek 3. miesto v krajskom kole a úspešne nás reprezentoval v celoslovenskom kole v Bratislave. Volejbalové družstvo chlapcov obsadilo 2. miesto v krajskom kole súťaže škôl. Mali sme jedného úspešného riešiteľa v okresnom kole geografickej olympiády.

V škol. roku 1997/98 sme dosiahli najväčší úspech v oblasti športu. Volejbalové družstvo chlapcov získalo 1. miesto v krajskej súťaži, stalo sa majstrom Slovenska žiakov základných škôl a víťazom Medzinárodnej letnej olympiády mládeže KALOKAGATIA v Trnave. Školu reprezentovali: B. Skladaný, M. Michalec, M. Ďuriš, P. Frčo, M. Zajačko, M. Sojak, A. Gutor, vedúcim družstva bol p. uč. R. Chromek. Pekným úspechom bolo aj 2. miesto v celoslovenskej literárnej súťaži Európa v škole.

V škol. roku 1998/99 sa náš žiak Andrej Fodor umiestnil na 3. mieste v krajskom kole olympiády z nemeckého jazyka. Vo výtvarnej súťaži Európa v škole získali 4 žiaci čestné uznanie. Úspešní sme boli aj v geografickej olympiáde, získali sme 1. miesto v okresnom kole. V tomto školskom roku získala naša škola certifikát o zaradení do celoslovenskej siete škôl podporujúcich zdravie.

V škol. roku 2000/01 sme zorganizovali 1. ročník súťaže v aerobiku a modernom tanci žiakov Rytmus mladých. Táto súťaž získala postupne na popularite a každým rokom sa do nej hlásili záujemcovia zo širšieho regiónu. Opäť sme mali dvoch úspešných riešiteľov v okresnom kole geografickej olympiády. Jeden žiak postúpil do krajského kola súťaže Poznaj a chráň.

V škol. roku 2001/02 sa presadilo aj volejbalové družstvo dievčat, ktoré získalo 1. miesto v regionálnom a 5. miesto v krajskom kole súťaže základných škôl. V celoslovenskej súťaži Matematický klokan sa dvaja žiaci stali veľmi úspešnými riešiteľmi. V okresnom kole získalo volejbalové družstvo chlapcov 2. miesto, v okresnej súťaži Poznaj a chráň sme získali 1. a 2. miesto a v okresnom kole olympiády z nemeckého jazyka 3. miesto.

V škol. roku 2002/03 sme mali úspešnú riešiteľku olympiády zo slovenského jazyka v okresnom kole. Aj v okresnom kole olympiády z nemeckého jazyka sme boli úspešní – obsadili sme 2. miesto. V tanečnej súťaži Rytmus mladých sme získali dve 3. miesta. Tradične dobrí boli aj chlapci – volejbalisti, ktorí vyhrali okresné kolo a v krajskom kole obsadili 2. miesto.

V škol. roku 2003/04 opäť vyhrali naši volejbalisti okresné a regionálne kolo. V celoslovenskom korešpondenčnom seminári MAKS obsadil žiak Adam Peško 1. miesto. V tomto školskom roku sme začali s realizáciou vlastného projektu regionálnej výchovy.

V škol. roku 2004/05 sme dosiahli pekné umiestnenia v okresnom kole výtvarnej súťaže Namaľuj si zdravie – 1. miesto, v regionálnom kole vo volejbale chlapcov – 2. miesto, v regionálnej súťaži Rytmus mladých – 3. miesto, v celoslovenskej súťaži Matematický klokan – 1 úspešný riešiteľ. Významnou udalosťou tohto školského roku bolo slávnostné otvorenie ľudového múzea a múzea ľudovej architektúry v modeloch vo vestibule našej školy. Prvýkrát sme sa úspešne zapojili do súťaže s regionálnou tematikou Pátranie po predkoch.

V škol. roku 2005/06 obsadila naša žiačka v okresnom kole olympiády zo slovenského jazyka 2. miesto, v regionálnej tanečnej súťaži Rytmus mladých sme boli na 3. mieste, ekologické divadielko získalo 3. miesto v okrese. Pripravili sme hodnotný kultúrny program pri príležitosti nedožitého 100. výročia narodenia spisovateľa D. Š. Zámostského, rodáka zo Zámotia. Zorganizovali sme prvé tvorivé dielne pre žiakov.

V minulom škol. roku 2006/07 sme v regionálnej súťaži Rytmus mladých obsadili 1. miesto a v okresnom kole v prednese poézie a prózy 3. miesto. V okresnom kole sme mali úspešnú riešiteľku olympiády zo slovenského jazyka. Vyšlo prvé číslo školského časopisu. Veľmi dobré výsledky sme dosiahli v monitore žiakov 9. ročníka zo slovenského jazyka a matematiky. Začalo sa s rekonštrukciou ústredného kúrenia.

35. narodeniny

našej základnej školy

V septembri tohto roku sme si pripomenuli 35. výročie otvorenia našej školy. Svoju históriu začala písať v roku 1970, keď bol položený základný kameň Stavby mládeže – budúcej základnej školy. Už 4. septembra 1972 zasadlo prvýkrát do nových školských lavíc 300 žiakov. Architektonicky netradične riešený areál so svetlými, priestranými triedami i átriami vzbudzoval od začiatku zaslúženú pozornosť častých návštevníkov.

Za roky svojej existencie vychovala škola stovky mladých ľudí, ktorí našli uplatnenie na stredných, vysokých školách a neskôr i v zamestnaní. Časté stretnutia s bývalými žiakmi dokazujú, že radi spomínajú na časy prežité v našich školských laviciach. Viacerí sa k nám vracajú, aby si zaspomínali na toto obdobie.

Veľa „spomienok“ ukrývajú v sebe aj školské priestory. Za 35 rokov prešli niektoré z nich zmenami, iné na svoj nový šat len čakajú. Významným počínom bolo umiestnenie materskej školy v priestoroch základnej školy a ich neskoršie zlúčenie, ku ktorému došlo v roku 2003. Vytvorili sa tak dobré podmienky na plynulý prechod detí z materskej školy do 1. ročníka ZŠ. Novú tvár získali aj priestory v zadnej časti budovy, ktoré sme prerobili na ubytovňu pre zimné i letné tábory detí. Veľmi zaujímavou novinkou je tiež zriadenie múzea ľudovej kultúry, ktoré môže verejnosť navštevovať vo vstupných priestoroch školy.

Za 35 rokov svojej existencie prešiel viacerými zmenami aj samotný výchovno-vzdelávací proces. Od 3. ročníka sa žiaci povinne učia

jeden cudzí jazyk s možnosťou prihlásiť sa ešte na druhý v rámci nepovinného predmetu. V dôsledku zvýšeného záujmu žiakov o informačné technológie sme zriadili dve počítačové učebne, pričom v jednej z nich sú počítače pripojené na internet. Už viac rokov pracujeme s vlastným projektom regionálnej výchovy. Chceme, aby naši žiaci poznali zvyky i pracovné nástroje svojich starých a prastarých rodičov.

Tretí rok sa nám úspešne darí organizovať počas školského roka tvorivé dielne

– podujatie, počas ktorého môžu všetci žiaci rozvíjať svoje zručnosti v rôznych oblastiach (práca s drevom, s drôtom, maľovanie, modelovanie, tkanie, príprava tradičných pokrmov regiónu...). Škola poskytuje žiakom podmienky na rozvíjanie záujmov aj v čase mimo vyučovania prostredníctvom krúžkovej činnosti (krúžok rezbársky, florbalový, stolnotenisový, rybársky, bylinkársky, internetový, športový, počítačový, krúžok tvorivosti, varenia a pečenia...).

Naša škola je aj súčasťou celoštátnej siete škôl podporujúcich zdravie. Dobre funguje tiež pobočka základnej umeleckej školy – hudobný odbor.

Okrem spomínaných aktivít pripravujeme žiakov na rôzne súťaže a olympiády v rámci okresu i kraja, vystupujeme s programami pri rôznych príležitostiach (mesiac úcty k starším, Vianoce, Deň matiek...), organizujeme rôzne výstavy prác žiakov, exkurzie a výlety.

ČI SA RÁČI A ČI NIE, ZAČÍNALO UČENIE – pod týmto názvom sa nieslo popoludnie 14. decembra, počas ktorého sa v našej telocvični stretli bývalí učitelia, zamestnanci, žiaci, rodičia a iní hostia. V krásne vyzdobených priestoroch a pri pestrom programe bolo na čo spomínať.

Mária Skladaná

Zo športového diania

Futbal a Nemecká

Každému, kto aspoň raz za čas navštívi miestne „pohostinstvo“ v Nemeckej, na prvý alebo druhý pohľad padne do oka krb stojaci oproti dverám a na ňom tabuľka miestnej oblastnej súťaže vo futbale. Každý si hneď všimne aj postavenie FK Sokol Nemecká v nej. Je to predposledné miesto po jesennej časti tohto ročníka. Nasledujú otázky typu: Prečo také postavenie v tabuľke? Nedalo sa lepšie? Toto vedieť o záujme miestnych ľudí o futbal v našej obci. Avšak otázka zostáva: Kedy a u koho má tento záujem prerásť do zodpovednosti a povinnosti?

Isteže je aktuálne postavenie mužstva nelichotivé, je akýmsi sklamaním aj pre mňa. Stojí za kritiku, veď práve tá je hnacou silou pokroku. Pokrok a napredovanie však potrebuje aj ďalšie atribúty.

Nie je tajomstvom, že tréningová dochádzka v tejto časti súťaže bola, mierne povedané, slabá. Samozrejme, každý z hráčov má svoje povinnosti – prácu, školu atď. Veď futbal hráme len preto, že ho chceme hrať, a nie sme za to platení. Na druhej strane treba povedať, že súťaž, ktorú hráme, sa bez tréningu nedá solídne odohrať. Systém „z nedele na nedeľu“ sa dá praktizovať tak raz – dva razy za sebou. Nie však sústavne. Sám na sebe cítim, keď vynechám dva – tri tréningy. Nohy už neposlúchajú tak, ako by mali. Nieže by inak boli vždy stopercentné, ale predsa cítim oslabenie, a to aj po kondičnej stránke. Niektorí si povie, že v tejto súťaži sa chlapi stretnú, oblečú a idú spolu zakopať si do lopty... Ale aj na takomto fóre je taktika a súhra potrebná. Kde inde tieto dve veci „nájdete“, ak nie na spoločných tréningoch?

Ďalším atribútom je zodpovedné vedenie klubu. Futbal nie je len o jedenástich, ktorí vybehnú na ihrisko. Usporiadateľské povinnosti

ležia na pleciach iných. Celé vedenie – tréner, vedúci, hospodár... Dôležité to ľudia, ktorých dôležitosť si musíme uvedomiť. Svoju dôležitosť si však musia uvedomiť aj oni a zodpovedne pristupovať k svojim povinnostiam, ktoré ak chcú, aby futbalový klub fungoval, musia plniť. Preto hneď na začiatku snahy o povzdvihnutie výkonu mužstva stojí zodpovedné a ústretové vedenie ako jedno zo spojíviek mužstva.

Aký by to bol futbal bez diváka? Pre mňa osobne by sčasti stratil svoj zmysel, ktorým je aj baviť a združovať ľudí. Diváci vedia výkon hráča ovplyvniť do značnej miery, či už pozitívne, alebo negatívne. Každý z hráčov je rád v strede pozornosti a pochvalných pohľadov či poznámok. Koreňom rozkolov v názoroch na hru je rozdielnosť pohľadov. Veci priamo na hracej ploche vyzerajú úplne inak spoza autovej čiary. Vychádza to aj z mentality ľudí v tomto regióne. Mal som prednedávnom možnosť prejsť v polovici zápasu z pozície hráča do pozície diváka. Dozvedel som sa veru mnoho „pikantných“ prívlastkov a vlastností o všetkých členoch klubu. Ten rozdiel dvoch pohľadov som pocítil o to silnejšie, že ešte pred chvíľkou som bol na opačnej strane toho všetkého. Zvykne sa hovoriť, že toto je pre dedinský futbal typické. Vyhrotenosť situácií medzi hráčmi a divákmi. Bol som asi pred mesiacom na futbale v okresnom meste, kde sa hral zápas prvej ligy. Situácia v hľadisku bola identická, akurát vo väčšom meradle. Takže tvrdenie o dedinskej zaostalosti a mentalite sa týmto vyvracia. Napriek všetkým týmto negatívam divák zostáva dôležitou súčasťou futbalu. Ak niekto nevynechá ani jeden zápas a dokáže sa zžiť s mužstvom a podporiť ho, stáva sa akoby jeho členom.

Pre mňa momentálne futbal veľa znamená. Pocit, že som súčasťou niečoho, ma naplňa dobrým pocitom. Na dve hodiny, či už tréningu, alebo zápasu, dokážem vypnúť a nemyslieť na veci, ktoré ma trápia alebo ktoré musím este postíhať atď. V poslednom čase to vnímam ako drogu, lebo keď už nemám dlhšie na nohách kopačky alebo halovky začína mi to chýbať. A keď potom ide na mňa lopta, teším sa z toho ako malé dieťa. Preto som naozaj rád, že aj v našej obci funguje futbalový klub, a dúfam, že bude úspešne pôsobiť ešte dlho.

Juraj Lokša

Vianočné

Recepty

Medové rezy

Cesto: 15 dkg cukru, 5 dkg masla, 2 lyžice medu, 2 lyžice mlieka, 1 kávová lyžička sódy bikarbóny, 1 vajce, 45 dkg hladkej múky

Plnka: 5 dcl mlieka, 3 lyžice hladkej múky, 15 dkg cukru, 1 vanilkový cukor, 25 dkg masla

Suroviny potrebné na prípravu cesta okrem múky uvaríme nad parou. Do vychladnutej hmoty primiešame múku. Vypracujeme cesto a rozdelíme ho na 4 plechy. Upečieme.

Suroviny potrebné na prípravu plnky okrem masla uvaríme nad parou. Do vychladnutej hmoty pridáme maslo. Dobře vyšľaháme. Cestové platne naplníme a nakoniec polejeme čokoládovou polevou.

Jahodový pohár

30 dkg jahôd, 1/8 l šťavy z pomaranča, 1/2 l bieleho vína, 2 vajcia, 1 žltok, 10 dkg cukru, 1 lyžica maizeny (zlatý klas)

Všetky suroviny zmiešame a vyšľaháme nad parou. 20 dkg jahôd rozdelíme do pohárov a zalejeme horúcim krémom. Necháme vychladnúť a ozdobíme šľahačkou a zostávajúcimi jahodami.

Veselé Vianoce a dobrú chuť praje Eva Hrbáňová!

Blahoželáme

60-nikom

Ernestovi Mihálymu z Dubovej
Stanislavovi Jankulovi z Dubovej
Petrovi Polačkovi z Dubovej

70-nikovi

Emilovi Halgašovi z Nemeckej

80-nikovi

Jánovi Kadúchovi z Nemeckej

Do manželstva vstúpili

Tomáš Bučko a Jana Tišťianová
(vo farskom kostole v Dubovej)